

**TANTÁRGYI PROGRAM**

1. **A tantárgy kódja:** ÁLLTB01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** A közigazgatás alapintézményei
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** The Basic Institutions of Public Administration
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2.a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** közigazgatás-szervező BA
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Lőrincz Lajos Közigazgatási Jogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Linder Viktória, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (28 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (8 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4 (2 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A *Közigazgatás alapintézményei* című tantárgy bevezetést nyújt a közigazgatás tudományos kutatásának fő kérdéseibe, a közigazgatással foglalkozó tudományokba, köztük a közigazgatás-tudomány főbb irányzataiba. Meghatározza a közigazgatás mibenlétét, a társadalomban, gazdaságban betöltött szerepét, az államszervezetben elfoglalt helyét. Megismerteti a hallgatókkal a közigazgatás alapelveit, a jogállami közigazgatás jellemzőit. Részletes ismertetésre kerül a közigazgatás funkcióihoz, feladataihoz, tevékenységéhez, szervezetéhez és a személyi állományához kapcsolódó tudásanyag. A hallgatók betekintést nyerhetnek a meghatározó külföldi közigazgatási modellekbe.

**A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):** The course *The Basic Institutions of Public Administration* provides an introduction to the main issues of the scientific research of public administration, the sciences dealing with public administration including the major trends of administrative sciences. It defines the nature of public administration, its role in the society, economy and its place in the state organization. It introduces students to the main principles of public administration in a constitutional state under the rule of law. Knowledge related to the functions, tasks, activities, organization and personnel of public administration will be described in details during the lessons. Students can gain insight into the main foreign administrative models.

**10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

**Tudása:** Ismeri a közigazgatási rendszer államszervezeti kontextusát, annak történeti alakulását, a magyar közigazgatás-történet meghatározó korszakát és irányzatait, valamint jelenkori működését és főbb tendenciáit. Tudomása van a közigazgatásra ható jogállami, magánjogi és szervezési-vezetési elvekről. Átlátja a szervezetrendszer tagozódását.

**Képességei:** Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közszolgálati tisztviselői életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét. Szükség esetén együttműködik más központi közigazgatási, hatósági, önkormányzati igazgatási és egyéb szervekkel.

**Attitűdje:** Felismeri a közigazgatási hivatásrenddel járó felelősséget. Azonosul a szakmai értékekkel.

**Autonómiája és felelőssége:** Felelősséget vállal az általa végzett munkáért. Felelősséget érez a közhatalmi tevékenységgel járó munka következményei iránt.

**Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**

**Knowledge:** He / she is familiar with the context of the public administration in the state, its historical development, the defining periods and trends of the Hungarian public administration history, as well as its current operation and main tendencies. He/she is aware of the principles of the rule of law, private law, and organization and leadership affecting public administration. He/she understands the structure of the organizational system.

**Capabilities:** Serving the common good and the public interest, with due professional dedication and in line with the professional and human standards expected in civil service career.

**Attitude:** Recognizes the responsibilities of the administrative profession. Identifying with the professional values.

**Autonomy and responsibility:** He/she takes the responsibility for the work he/she has done.

He/she has a sense of responsibility for the consequences of acting in official power.

**11. Előtanulmányi követelmények: -**

**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika:**

**Nappali tagozat**

|    | <b>Időpont</b>              | <b>Az előadás témája</b>                                                                                                                                              | <b>Terem</b> |
|----|-----------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| 1. | 2025. 09.10.<br>10:00-11:45 | A közigazgatás meghatározása.<br>A közigazgatás, mint igazgatás, és mint állami tevékenység                                                                           | O-II.ea.     |
| 2. | 2025. 09.17.<br>10:00-11:45 | A közigazgatás a hatalmi ágak rendszerében, helye az államszervezetben                                                                                                | O-II.ea.     |
| 3. | 2025. 09.24.<br>10:00-11:45 | A közigazgatás alapelvei.<br>Demokratizmus és hatékonyság.<br>A jogállami közigazgatás jellemzői                                                                      | O-II.ea.     |
| 4. | 2025. 10.01.<br>10:00-11:45 | A központi közigazgatás I.<br>- Kormányzati rendszerek és kormánytípusok                                                                                              | O-II.ea.     |
| 5. | 2025. 10.08.<br>10:00-11:45 | A központi közigazgatás II.<br>- A kormány és működése.<br>- A központi igazgatás szintjei és annak szervei.<br>Minisztériumok, főhivatalok. Minisztériumi struktúrák | O-II.ea.     |

| 6.                               | 2025. 10.15.<br>10:00-11:45 | A helyi-területi közigazgatás I.<br>- A dekoncentrált szervek jellemzői.<br>- A vármegyei (fővárosi) kormányhivatal.<br>- A helyi államigazgatás szervei                                                         | O-II.ea. |
|----------------------------------|-----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| 7.                               | 2025. 10.22.<br>10:00-11:45 | A helyi-területi közigazgatás II.<br>- A helyi önkormányzatok                                                                                                                                                    | O-II.ea. |
| 8.                               | 2025. 10.29.<br>10:00-11:45 | <b><u>KÖZPONTI ZÁRTHELYI DOLGOZAT</u></b>                                                                                                                                                                        | O-II.ea. |
| 9.                               | 2025. 11.05.<br>10:00-11:45 | A közigazgatás társadalmi környezete I.<br>- A közigazgatás kapcsolata a politikával.<br><br>A közigazgatás személyi állománya; rendszermodellek                                                                 | O-II.ea. |
| 10.                              | 2025. 11.12.<br>10:00-11:45 | A közigazgatás társadalmi környezete II.<br>- A közigazgatás kapcsolata a gazdasággal.<br>- A szolgáltató közigazgatás - paraadminisztratív szervek.<br>A közszolgáltatások és a közszolgáltatások megszervezése | O-II.ea. |
| 11.                              | 2025. 11.19.<br>10:00-11:45 | A közigazgatás feladatai és funkciói.<br><br>Döntés a közigazgatásban                                                                                                                                            | O-II.ea. |
| 12.                              | 2025.11.26.<br>10:00-11:45  | A közigazgatás tudományos kutatása. A<br>közigazgatással foglalkozó tudományok. A<br>közigazgatás-tudomány és irányzatai.                                                                                        | O-II.ea. |
| 13.                              | 2025. 12.03.                | Összefoglalás                                                                                                                                                                                                    | O-II.ea  |
| Gyakorlati csoportok kurzuskódja |                             | Gyakorlati csoport oktatója                                                                                                                                                                                      | Terem    |
| ÁK_AN1_KIG_G1                    |                             | Bíróné Malustyik Brigitta                                                                                                                                                                                        | O-106    |
| ÁK_AN1_KIG_G2                    |                             | Bíróné Malustyik Brigitta                                                                                                                                                                                        | O-103    |
| ÁK_AN1_KIG_G3                    |                             | Dr. Sáfrán József                                                                                                                                                                                                | O-104    |
| ÁK_AN1_KIG_G4                    |                             | Dr. Sáfrán József                                                                                                                                                                                                | O-105    |
| ÁK_AN1_KIG_G5                    |                             | Dr. habil. Vértessy László                                                                                                                                                                                       | O-103    |

#### Levelező tagozat

|    | Időpont                        | Az előadások témái                                                                           |  | Terem    |
|----|--------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|--|----------|
| 1. | 2025.09.13.<br>08:00-<br>11:45 | A közigazgatás meghatározása.<br>A közigazgatás, mint igazgatás, és mint állami tevékenység. |  | O-II. ea |

|                                  |                             | <p>A közigazgatás a hatalmi ágak rendszerében, helye az államszervezetben.</p> <p>A közigazgatás alapelvei.<br/>Demokratizmus és hatékonyság.<br/>A jogállami közigazgatás jellemzői.</p>                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |          |
|----------------------------------|-----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| 2.                               | 2025.09.27.<br>08:00-11:45  | <p>A központi közigazgatás I.<br/>- Kormányzati rendszerek és kormánytípusok.<br/>A központi közigazgatás II.<br/>- A kormány és működése.<br/>- A központi igazgatás szintjei és annak szervei.<br/>Minisztériumok, főhivatalok. Minisztériumi struktúrák.</p> <p>A helyi-területi közigazgatás I.<br/>- A dekoncentrált szervek jellemzői.<br/>- A vármegyei (fővárosi) kormányhivatal.<br/>- A helyi államigazgatás szervei.</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | O-II. ea |
| Gyakorlati csoportok kurzuskódja | Gyakorlati csoport oktatója | Időpont                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Gyakorlat témája                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Term     |
| AK_AL1_KIG_G1                    | Hegyesi Zoltán              | <p>2025.11.14.<br/>16:00-19:45</p> <p>2025.11.28<br/>16:00-19:45</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <p>A helyi-területi közigazgatás II.<br/>- A helyi önkormányzatok.</p> <p>A közigazgatás társadalmi környezete I.-<br/>A közigazgatás kapcsolata a politikával.</p> <p>A közigazgatás személyi állománya; rendszermodellek.</p> <p>A közigazgatás társadalmi környezete II.<br/>- A közigazgatás kapcsolata a gazdasággal.<br/>- A szolgáltató közigazgatás - paraadminisztratív szervek.<br/>A közszolgáltatások és a közszolgáltatások megszervezése.</p> <p>A közigazgatás feladatai és funkciói.<br/>Döntés a közigazgatásban.</p> <p>A közigazgatás tudományos kutatása. A közigazgatással foglalkozó tudományok. A közigazgatás-tudomány és irányzatai.</p> | O-105    |
| ÁK_AL1_KIG_G2                    | Dr. Sáfrán József           | 2025.11.14.<br>12:00-15:45                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <p>A helyi-területi közigazgatás II.<br/>- A helyi önkormányzatok.</p> <p>A közigazgatás társadalmi környezete I.<br/>- A közigazgatás kapcsolata a politikával.<br/>A közigazgatás személyi állománya; rendszermodellek.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |          |

|                    |                                   |                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |       |
|--------------------|-----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
|                    |                                   | 2025.11.28.<br>12:00-15:45                                            | <p>A közigazgatás társadalmi környezete II.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- A közigazgatás kapcsolata a gazdasággal.</li> <li>- A szolgáltató közigazgatás paraadminisztratív szervek.</li> </ul> <p>A közszolgáltatások és a közszolgáltatások megszervezése.</p> <p>A közigazgatás feladatai és funkciói.<br/>Döntés a közigazgatásban.</p> <p>A közigazgatás tudományos kutatása. A közigazgatással foglalkozó tudományok. A közigazgatás-tudomány és irányzatai.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | O-104 |
| AK_AL_1_KI<br>G_G3 | Dr.<br>habil<br>Vértesy<br>László | <p>2025.11.14.<br/>16:00-19:45</p> <p>2025.11.28.<br/>16:00-19:45</p> | <p>A helyi-területi közigazgatás II.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- A helyi önkormányzatok.</li> </ul> <p>A közigazgatás társadalmi környezete I.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- A közigazgatás kapcsolata a politikával.</li> </ul> <p>A közigazgatás személyi állománya; rendszermodellek.</p> <p>A közigazgatás társadalmi környezete II.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- A közigazgatás kapcsolata a gazdasággal.</li> <li>- A szolgáltató közigazgatás paraadminisztratív szervek.</li> </ul> <p>A közszolgáltatások és a közszolgáltatások megszervezése.</p> <p>A közigazgatás feladatai és funkciói.<br/>Döntés a közigazgatásban.</p> <p>A közigazgatás tudományos kutatása. A közigazgatással foglalkozó tudományok. A közigazgatás-tudomány és irányzatai.</p> | O-106 |

**13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 1. félév

**14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

Köteles a szemináriumi foglalkozások legalább 80 %-án részt venni. Pótlásra nincs lehetőség. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

**15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:**

Nappali tagozaton minimum egy központi és egy szemináriumi zárthelyi dolgozat legalább elégséges teljesítése.

**16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**

**16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:**

Sikeres zárthelyi dolgozatok + az előadások, szemináriumok látogatása a 14. és 15. pontokban meghatározottak szerint.

## **16.2. Az értékelés:**

Az értékelés formája: szóbeli vagy írásbeli kollokvium. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak és az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalmak anyagai képezik.

## **16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:**

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

## **17. Irodalomjegyzék:**

### **17.1.**

Kötelező irodalom:

Hegyesi Zoltán - Iván Dániel - Linder Viktória - Pollák Kitti - Szalai András - Temesi István - Vértesy László (Szalai András szerk.): A közigazgatás tudománya és gyakorlata, HVGOrac, Budapest 2020. ISBN: 978 963 258 495 9;

Az előadásokon, szemináriumokon elhangzottak.

### **17.2.**

Ajánlott irodalom:

1. Lőrincz Lajos: A közigazgatás alapintézményei, HVGOrac, Budapest 2010. ISBN: 978-615-5845-24-6;

2. Lőrincz Lajos (szerk): Közigazgatás-tudományi antológia, HVG-ORAC, Budapest 2007. ISBN: 9789632580029;

3. Magyary Zoltán: Magyar Közigazgatás, Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, Budapest 1942 (reprint). ISBN: ISBN 963 7602 93 3;

Budapest, 2025. szeptember

Dr. Linder Viktória, PhD.  
egyetemi docens, tantárgyfelelős